

Raad voor de
rechtspraak

De staatssecretaris Rechtsbescherming
mr. T.H.D. Struycken
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

www.rechtspraak.nl

datum 26 juni 2025
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
onderwerp Advies conceptwetsvoorstel bescherming vermogen in het
familierecht

Geachte heer Struycken,

Bij brief van 10 maart 2025, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (hierna: de ‘Raad’) advies uit te brengen inzake het ontwerp-wetsvoorstel bescherming vermogen in het familierecht (hierna: het ‘Wetsvoorstel’).

HET WETSVOORSTEL

Algemeen

Dit Wetsvoorstel heeft tot doel verbeteringen aan te brengen op een aantal financiële terreinen in het familierecht.

Dit Wetsvoorstel bevat in de eerste plaats bepalingen die de vermogensrechtelijke positie van (minderjarige) kinderen beter beschermen. Over een minderjarige wordt gezag uitgeoefend door een ouder of voogd. Onder de uitoefening van dit gezag valt ook het voeren van bewind over het vermogen van de minderjarige. Minderjarigen bevinden zich hierdoor in een afhankelijke positie die vraagt om extra waarborgen. Daarnaast zijn enkele andere verbeteringen van financiële aard op familierechtelijk terrein opgenomen.

Het Wetsvoorstel bevat in hoofdlijnen de navolgende elementen:

1. In het erfrecht wordt het opstellen en indienen van een beschrijving van het gehele vermogen van een minderjarige verplicht in het geval van een erfrechtelijke verkrijging door de minderjarige. Buiten het erfrecht kan door de kantonrechter een beschrijving van het vermogen worden verlangd als dit in het belang van de minderjarige noodzakelijk wordt geacht.
2. In het geval van een erfrechtelijke verkrijging door een minderjarige dient het verkregen bedrag op een bankrekening met BEM-clausule¹ te worden gestort.
3. Wanneer vermogen van een ouder of voogd onder bewind wordt gesteld, wordt door de kantonrechter steeds beoordeeld of ook met betrekking tot het bewind over het vermogen van het minderjarige kind een voorziening moet worden getroffen.

¹ De BEM-clausule staat voor Belegging Erfenis en andere gelden Minderjarigen. Een bankrekening met BEM-clausule heeft tot gevolg dat het geld op de betreffende rekening alleen toegankelijk is met toestemming van de kantonrechter.

datum 26 juni 2025
pagina 2 van 8

4. De regeling inzake het ouderlijk vruchtgenot, op grond waarvan ouders inkomsten uit vermogen van een minderjarige vrij kunnen besteden, wordt geschrapt.
5. Ouders kunnen alleen na machtiging door de kantonrechter vermogen of inkomsten uit het vermogen van de minderjarige besteden aan de kosten van de verzorging en opvoeding van de minderjarige en de kosten van de gezinshuishouding.
6. De uitzonderingen op de aanspraak van een kind tot de leeftijd van 21 jaar op een geldbedrag voor levensonderhoud jegens de erfgenamen van een overleden ouder (de som ineens) worden geschrapt en de som ineens wordt gestort op een bankrekening met BEM-clausule.
7. Twee vervalltermijnen in het erfrecht worden voor minderjarigen en jongmeerderjarigen verlengd.
8. De onderhoudsplicht voor stiefouders wordt afgeschaft.
9. Er komt een wettelijke grondslag voor het maken van berekeningen van kinder- en partneralimentatie door het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (hierna: het 'LBIO').
10. Voor rechtsvorderingen tussen echtgenoten en geregistreerde partners die voortvloeien uit het huwelijksvermogensrecht wordt een verjaringstermijn van vijf jaar in de wet opgenomen. De verlenging van de verjaringstermijn voor deze en andere rechtsvorderingen tussen echtgenoten en geregistreerde partners wordt gesteld op drie jaar na het eindigen van het huwelijk of geregistreerde partnerschap.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.²

ADVIES

I. Algemeen

In het Jaarverslag Rechtspraak 2023 heeft de Rechtspraak in het kader van knelpunten in wetgeving signaleerd dat de wet geen effectieve bescherming biedt voor het vermogen van minderjarige kinderen als hun ouder onder bewind is gesteld en daardoor krap bij kas zit³. Ook eerder heeft de Raad gewezen op de gebrekkige vermogensrechtelijke bescherming van de minderjarigen die vermogen hebben verworven door erfrechtelijke verkrijging. De Raad is dan ook verheugd dat de minister voor Rechtsbescherming een wetsvoorstel in consultatie heeft gebracht dat beoogt de bescherming van de vermogensrechtelijke belangen van minderjarigen te verbeteren.

II. Artikelsgewijs commentaar

De Raad heeft de volgende artikelsgewijze opmerkingen naar aanleiding van de voorgestelde aanpassingen van het Burgerlijk Wetboek (hierna: 'BW').

² De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechterlijke zaken zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

³ [RvR Jaarverslag 2023](#)

Raad voor de
rechtspraak

datum 26 juni 2025
pagina 3 van 8

Artikel 1:253ja BW

Lid 1

Bij de toelichting van het eerste lid (zowel in afdeling 3.2.3 als bij de artikelsgewijze toelichting) gaat de wetgever ervan uit dat de Belastingdienst, bij wie de aangifte schenken- en erfbelasting moet worden ingediend en aan wie ambtshalve bekend is dat een minderjarige vermogen heeft verkregen, de kantonrechter van de woonplaats van de minderjarige hierover informeert (artikel 1:342, tweede lid, BW). In de praktijk ontvangt de kantonrechter deze meldingen echter niet. Dit vormt een belemmering bij de in het Wetsvoorstel voorgestelde bevoegdheid van de kantonrechter dat hij kan bepalen dat de ouder een beschrijving maakt van het vermogen van de minderjarige.

Lid 2

Ingevolge het bepaalde in het tweede lid van dit artikel kan de kantonrechter ouders verplichten tot indiening van een periodieke rekening van het bewind. Deze bepaling doorkruist daarmee de verplichting om een erfrechtelijke verkrijging op een rekening met BEM-clausule te storten uit een testamentair bewind (met rekening- en verantwoordingsplicht) dat over die verkrijging is ingesteld door de erflater. De vraag dient zich aan welke mogelijkheid gevolgd dient te worden: het storten van een erfrechtelijk vermogen op de BEM-rekening of het bepaalde in het tweede lid van artikel 1:253ja BW? De Raad acht duidelijkheid op dit punt van belang.

Artikel 1:253l BW

In dit artikel wordt geregeld dat een ouder na machtiging van de kantonrechter over het vermogen en de inkomsten uit dit vermogen kan beschikken voor het levensonderhoud van het kind en de kosten van de gezinshuishouding. De kantonrechter geeft een machtiging af indien dit hem in het belang van de minderjarige noodzakelijk, nuttig of wenselijk blijkt te zijn (artikel 1:356 BW). In het Wetsvoorstel is opgenomen dat het recht van de ouder die het gezag uitoefent op het vruchtgenot van het vermogen van het kind vervalt. Dat betekent dat de ouder niet langer aanspraak kan maken op de inkomsten of opbrengsten van het vermogen van zijn minderjarige kind. De volgende vraag dient zich aan: in het geval sprake is van uitkeringen op grond van de Participatiewet (Pw), op welke wijze handelt de gemeente bij eventuele aanwezigheid van vermogen van een minderjarig kind? Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente die met de uitvoering van de Pw is belast, mag met een beroep op artikel 55 Pw bijstandsgerechtigden verplichten een dergelijk verzoek tot het aanspreken van vermogen van een minderjarig kind aan de kantonrechter te doen of in rechte te vorderen dat uitkeringen uit onder bewind gesteld vermogen van het minderjarige kind worden gedaan, zie [Centrale Raad van Beroep 1 juli 2003, ECLI:NL:CRVB:2003:AI0640](#). De jurisprudentie van na 2003 laat echter een zeer wisselend beeld zien als het gaat om de vraag tot welk bedrag een gemeente bij een bijstandsgerechtigde op deze manier aanspraak mag maken op het vermogen van zijn/haar minderjarige kind(eren). Het zou goed zijn als de wetgever hier richting aan zou kunnen geven.

Artikel 1:282 BW

De opmerkingen en vragen die hierboven zijn geplaatst bij de wijziging van artikel 1:253l BW gelden ook voor deze bepaling met betrekking tot de voogd(en).

Artikel 1:392 BW

Raad voor de
rechtspraak

datum 26 juni 2025
pagina 4 van 8

In het Wetsvoorstel wordt voorgesteld om de onderhoudsplicht van stiefouders af te schaffen. Daarmee zijn alleen de ouders (artikel 1:392 lid 1 BW) primair verantwoordelijk voor hun eigen kinderen (naast de verwekker, artikel 1: 394 BW). Het afschaffen wordt gezien als een stap in de beweging om (complexe) scheidingen en de situaties die hiervan het gevolg zijn uit het juridisch kader te halen en minder ingewikkeld te maken. De Raad onderschrijft dit en is van mening dat het Wetsvoorstel past binnen de maatschappelijke ontwikkeling op dit gebied.

Wel verwacht de Raad dat sneller tekorten kunnen ontstaan om in de behoefte van de kinderen te kunnen voorzien, omdat door dit Wetsvoorstel een onderhoudsplichtige wegvalt. Daardoor zal naar verwachting vaker een aanpassing van de forfaitaire berekening nodig zijn omdat – ambtshalve - moet worden afgeweken van het forfaitaire woonbudget ([ECLI:NL:HR:2021:586](#)).

Artikel 1:408a BW jo artikel 2, derde lid, sub a, Wet Landelijke Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (Alimentatieberekening LBIO)

In de toelichting op het Wetsvoorstel wordt de werkwijze van het Landelijke Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) geschetst: als betaling van door de rechter vastgestelde kinder- en/of partneralimentatie uitblijft, kan het LBIO op verzoek van de alimentatiegerechtigde de alimentatie innen, als aan de voorwaarden van artikel 1:408 BW wordt voldaan. Als een beroep op het LBIO wordt gedaan zal zij eerst proberen een *vrijwillige* betaling door de alimentatieplichtige te bewerkstelligen. Het maken van een alimentatieberekening (met toestemming van zowel de alimentatieplichtige als de alimentatiegerechtigde) is een van de interventiemethodes die het LBIO hierbij gebruikt. Ook kan het LBIO verzocht worden om een alimentatieberekening te maken in de situatie dat ex-partners verwachten dat in de nabije toekomst een wijziging in de financiële situatie zal optreden die van invloed kan zijn op de eerder overeengekomen of door de rechter vastgestelde alimentatie.

De Raad juicht het bevorderen van de totstandkoming van een regeling/afsprake tussen partijen toe, zoals het Wetsvoorstel beoogt. Het maken van berekeningen door het LBIO *op verzoek van en met instemming* van partijen is helpend. Wel is aanvulling en verduidelijking in wettekst of toelichting nodig. De regeling roept nl. een aantal vragen op:

1. Wat is de status van de een door het LBIO (na wetwijziging) gemaakte alimentatieberekening?
2. Welke verwachtingen roept de voorgestelde wettelijke grondslag op: hoe verhoudt de berekening van het LBIO zich tot de berekening van de rechter?

Status van de LBIO-berekening

Een berekening door het LBIO heeft naar de mening van de Raad een beperkte realiteitswaarde. Uit het Wetsvoorstel blijkt niet of het LBIO bij het maken van de berekening de richtlijnen van de Expertgroep Alimentatie heeft te volgen. Dit behoeft een nadere verduidelijking. De berekening heeft alleen waarde als beide partijen instemmen. In de situatie dat een beroep op het LBIO wordt gedaan zal veelal een betalingsachterstand zijn ontstaan, omdat een alimentatieplichtige meent de bestaande bijdrage niet (langer) te kunnen betalen. Voor het maken van een alimentatieberekening moet dan een aantal beoordelingen plaats vinden, zoals:

- 1) Is er sprake van (rechtens relevante) gewijzigde omstandigheden? (artikel 1:401 lid 1 BW)
- 2) Welk inkomen kan in aanmerking worden genomen, is sprake van redelijkerwijs te verwerven inkomen en zo ja, hoe hoog is dat inkomen?

datum 26 juni 2025
pagina 5 van 8

- 3) Welke noodzakelijke lasten worden in aanmerking genomen? Niet alle bestaande lasten voldoen aan het criterium van 'niet-vermijdbaar/niet-verwijtbaar'.

Verhouding LBIO - rechtspraak

Door een wettelijke grondslag aan de berekening te verlenen en mogelijk te maken dat deze berekening ook *eenzijdig*, dus door één partij wordt gevraagd, bestaat het risico dat de alimentatiegerechtigde en de alimentatieplichtige (onterecht) in de veronderstelling komen te verkeren dat de berekening van het LBIO de enige juiste is en daarmee in de plaats komt van een door de rechter te maken berekening. Het gevolg kan zijn dat zij instemmen met de door LBIO gemaakte berekening of op basis daarvan afspraken maken, terwijl de berekening door de rechter (vanwege de voorafgaande toetsing als hiervoor omschreven) anders kan uitpakken.

De Raad vindt het daarom van belang dat het LBIO bij de berekeningen die zij maakt expliciet benoemt dat dit een andere berekening is dan de berekening die de rechtspraak maakt, en dat deze werkwijze wordt ingezet op verzoek van partijen als hulpmiddel om te proberen tot afspraken te komen en op die manier een gerechtelijke procedure te voorkomen.

Voorkomen moet worden dat de indruk kan ontstaan dat het LBIO 'op de stoel van de rechter' kan gaan zitten.

Artikel 1:431 BW

Het voorgestelde zesde lid van artikel 1:431 BW komt als volgt te luiden:

'6. De kantonrechter beslist ambtshalve of op verzoek van degenen die gerechtigd zijn onderbewindstelling te verzoeken als bedoeld in artikel 432, eerste en tweede lid, tegelijkertijd met deze onderbewindstelling wie in het belang van de minderjarige het bewind over diens vermogen of een deel daarvan voert. Indien het bewind gevoerd zal worden door een bewindvoerder is artikel 370 van dit boek van overeenkomstige toepassing.'

De Raad constateert allereerst dat het instellen van minderjarigenbewind nu al in de rechtspraak in een enkel geval wordt gedaan. Ook komt in de rechtspraak al voor dat bij een lopend beschermingsbewind van een ouder waarbij de ouder voortdurend verzoeken tot opname doet van de rekening van het kind, de goederen van de minderjarigen onder bewind worden gesteld en de beschermingsbewindvoerder van de ouder ook benoemd wordt als beschermingsbewindvoerder van de minderjarige.

Het voorgestelde zesde lid roept evenwel vragen op en stuit op problemen bij de praktische uitvoering. Zo vraagt de Raad zich af of het de bedoeling is dat de kantonrechter bij elk instellingsverzoek tot beschermingsbewind ambtshalve dient te toetsen of er minderjarige kinderen zijn met vermogen waarvoor een voorziening dient te worden getroffen.⁴ Het merendeel van de bewinden wordt ingesteld vanwege problematische schulden. Informatie over het vermogen van de minderjarige kinderen van onderbewindgestelde ouders zou kunnen worden verkregen door een informatieverplichting bij de banken neer te leggen. De Rechtspraak ontvangt deze informatie echter bij voorkeur voorafgaand aan de beslissing op het verzoek van ouders. De meer algemene vraag die daarbij rijst is: op welk moment dient er te worden getoetst of minderjarigenbewind dan nodig is? Bij het instellingsverzoek van het bewind over het vermogen van de ouder of voogd is niet duidelijk of de minderjarige vermogen heeft. Moet bij het opvragen van de boedelbeschrijving van het vermogen van de ouder of voogd gelijktijdig

⁴ In de praktijk is er al toezicht in dossiers van minderjarigen die een vermogen hebben verkregen uit erfenis of schade-uitkering. Dient in dit spiegelbeeldig geval de toezichthoudende kantonrechter ook na te gaan of er voor de ouder of voogd een beschermingsbewind loopt?

Raad voor de
rechtspraak

datum 26 juni 2025
pagina 6 van 8

informatie worden opgevraagd over het vermogen van de minderjarige kinderen? Is dit wel een taak van de beoogd beschermingsbewindvoerder? En wat als de bewindvoerder niet heeft geconstateerd of gemeld dat er een minderjarig kind is met vermogen? Is de bewindvoerder hiervoor verantwoordelijk? Zo ja, welke consequenties heeft dit (voor de bewindvoerder die nalaat een melding te doen)?

De Raad constateert voorts dat de beloningsregeling voor curatoren, bewindvoerders en mentoren al onder druk staat. Als de beschermingsbewindvoerder tevens gaat optreden als minderjarigenbewindvoerder, komt daar dan een regeling voor met betrekking tot de beloning? En wie betaalt dan de beloning van de bewindvoerder: de minderjarige of de ouder? Wat als de ouder aanspraak maakt op bijzondere bijstand voor de kosten van diens eigen beschermingsbewind?

De Raad acht het van belang dat er verduidelijking komt op de bovenstaande punten.

Daarnaast geeft de Raad in overweging om - als blijkt dat een minderjarige een aanzienlijk vermogen heeft - met een BEM-clausule te volstaan in plaats van een minderjarigenbewind.

III. Opmerkingen n.a.v. de Memorie van Toelichting

Boedelbeschrijving en bankrekening met BEM-clausule

Naar aanleiding van afdeling 3.2 (Boedelbeschrijving en bankrekening met BEM-clausule) in de Memorie van Toelichting (hierna: de 'MvT') signaleert de Raad het volgende.

In het geval dat de erfrechtelijke verkrijging wordt uitbetaald aan het kind, dient dit te geschieden op een rekening waarover de ouders slechts via een machtiging moeten kunnen beschikken. Op dit moment verlangen (sommige) banken ten onrechte een machtiging van de kantonrechter om een rekening met BEM-clausule te openen. De wet schrijft niet voor dat de kantonrechter een machtiging moet afgeven voor het openen van een rekening met BEM-clausule. Dit leidt tot onnodige werklast van de kantonrechter.

Voor het overige vraagt de Raad zich af of door de wetgever nog wordt overwogen om een minimum bedrag voor het openen van een rekening met BEM-clausule te hanteren. Zo ja, dan geeft de Raad in overweging om aan te sluiten bij het bedrag dat zonder machtiging te besteden is bij beschermingsbewind, oftewel € 2.000,-.⁵

WERKLAST

De Raad verwacht een stijging van de werklast voor de Rechtspraak door onder andere een toename in het aantal machtigingsverzoeken bij de kantonrechter. De extra werklast is voorzien op structureel € 600.000 per jaar.

Hieronder volgt een toelichting.

⁵ Zie aanbeveling B.D2 in de [Aanbevelingen Meerderjarigenbewind, Curatele en Mentorschap](#).

datum 26 juni 2025
pagina 7 van 8

Als een minderjarige een erfenis krijgt zijn de ouders verplicht een bankrekening met BEM-clausule te openen en de (opbrengst van de) erfenis op deze rekening te laten storten. Ouders kunnen slechts met een machtiging van de kantonrechter beschikken over deze rekening.

Jaarlijks ontvangen ongeveer 13.000⁶ kinderen een erfenis. Voor al deze kinderen moet er een rekening met BEM-clausule worden geopend aangezien er geen minimumbedrag is vastgesteld voor de verplichting van het openen van de rekening met BEM-clausule. Ouders hebben een machtiging van de kantonrechter nodig om over de rekening te beschikken. Verwacht wordt – in tegenstelling tot de schatting in het document ‘Regeldruk’ gepubliceerd bij de internetconsultatie – dat per rekening, jaarlijks een machtigingsverzoek wordt ingediend.

Daarnaast zijn ouders ingevolge het bepaalde in artikel 1:253ma BW verplicht zo spoedig als mogelijk na verkrijging van de erfenis door de minderjarige om een beschrijving van het gehele vermogen van het kind op te maken (een zogeheten boedelbeschrijving). Verwacht wordt dat deze toezichthoudende taak van de kantonrechter zal leiden tot een groter aantal situaties waarbij de kantonrechter erop moet toezien dat de boedelbeschrijving daadwerkelijk wordt opgemaakt.

De Raad verwacht verder een toename van het aantal machtigingsverzoeken tot het bepalen van een bedrag om te voorzien in het levensonderhoud van de minderjarigen ten laste van het vermogen van die betreffende minderjarige. Deze toename hangt samen met de omstandigheid dat het recht van de ouder die het gezag uitoefent op het vruchtgenot van het vermogen van het kind zal (komen te) vervallen.

De extra zaken die er als gevolg van dit Wetsvoorstel bijkomen zijn zaken van meer eenvoudige aard. Hierdoor is sprake van een toename in absolute aantallen, maar de gemiddelde zaakzwaarte daalt.

Totale werklastconsequenties

	Jaar 1	Jaar 2	Structureel
Mutatie als gevolg van aantallen	€ 13,5	€ 14,2	€ 14,2
Mutatie als gevolg van prijseffecten	€ -13	€ -13,6	€ -13,6
Totale effect wetsvoorstel	€ 0.5	€ 0.6	€ 0,6

*Bedragen in euro's in miljoenen

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak onderkent het belang van het Wetsvoorstel. Het Wetsvoorstel stuit in zijn huidige vorm echter op een aantal bezwaren. De Raad vraagt u daarom om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken en/of aan te passen

TOT SLOT

⁶ Op basis van de gegevens van het CBS en het document ‘Regeldruk’ gepubliceerd bij de internetconsultatie.

Raad voor de
rechtspraak

datum 26 juni 2025
pagina 8 van 8

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. A.A.E. Dorsman
Lid Raad voor de rechtspraak